

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 3 grudnia 2025 r.

Poz. 5399

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.321.2025

Lublin, dnia 2 grudnia 2025 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XIX/111/2025 Rady Gminy Rachanie z dnia 14 listopada 2025 r. w sprawie: nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rachaniach, w części obejmującej § 10 Statutu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XIX/111/2025 Rady Gminy Rachanie z dnia 14 listopada 2025 r. w sprawie: nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rachaniach, w części obejmującej § 10 Statutu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XIX/111/2025 została doręczona organowi nadzoru w dniu 19 listopada 2025 r.

Działając na podstawie m. in. art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 87) Rada Gminy Rachanie nadała Statut Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rachaniach, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora. W myśl art. 13 ust. 2 ww. ustawy statut zawiera:

- 1) nazwę, teren działania i siedzibę instytucji kultury;
- 2) zakres działalności;
- 3) organy zarządzające i doradcze oraz sposób ich powoływania;
- 4) określenie źródeł finansowania;
- 5) zasady dokonywania zmian statutowych;
- 6) postanowienia dotyczące prowadzenia działalności innej niż kulturalna, jeżeli instytucja zamierza działalność taką prowadzić.

Zgodnie z § 10 Statutu, Dyrektor i pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury powinni posiadać kwalifikacje odpowiednie do zajmowanych stanowisk określone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczącym wymagań kwalifikacyjnych, trybu stwierdzania kwalifikacji uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w placówkach kultury.

W ocenie organu nadzoru § 10 Statutu został przyjęty bez podstawy prawnej, z przekroczeniem zakresu upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 13 ust. 2 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. W art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawa upoważnia Radę Gminy wyłącznie do określenia organów zarządzających i doradczych instytucji kultury oraz sposobu ich powoływania, a nie do stanowienia w sprawach kwalifikacji dyrektora i pracowników instytucji kultury.

W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 15 września 2020 r., sygn. akt II SA/Rz 41/20, Sąd wskazał, że *"Zgodnie z art. 17 ustawy dyrektor instytucji kultury zarządza instytucją i reprezentuje ją na zewnątrz. Skoro Teatr po wpisie do rejestru jest osobą prawną to przytoczone uregulowania ustawy są wystarczające do stwierdzenia, kto jest osobą uprawnioną do zatrudnienia pracowników tej instytucji. Nie są zatem potrzebne jakiegokolwiek uzupełniające zapisy w statucie Teatru, tym bardziej, że brak również do tego podstaw w zamkniętym wyliczeniu dotyczącym regulacji statutowych zawartych w art. 13 ust. 2 ustawy."*

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 17 września 2018 r., sygn. akt IV SA/GI 580/18, podkreślił zaś, że *"Nie ulega wątpliwości, że instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora, który zawierać ma wyraźnie wskazaną w ustawie treść. Katalog spraw jakie stanowią treść statutu jest katalogiem zamkniętym, nie poprzedzonym określeniem "w szczególności" pozwalającym uchwałodawcy na poszerzenie zawartości aktu."*

Rada Gminy zobowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego. Uchwała Rady Gminy, będąca aktem prawa miejscowego, jest jednocześnie źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji), co oznacza, że musi respektować unormowania zawarte w aktach prawnych wyższego rzędu.

Akty prawa miejscowego wydane przez organ stanowiący mogą być stanowione wyłącznie na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, a ich zakres regulacji jest wyznaczony ramami udzielonego upoważnienia. Odstąpienie od tej zasady narusza związek materialny pomiędzy aktem wykonawczym, a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Pobocznie należy dodać, że rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 marca 1999r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych i trybu stwierdzania kwalifikacji uprawniających do zajmowania określonych stanowisk w niektórych instytucjach kultury, dla których organizatorem jest administracja rządowa lub jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 26, poz. 234), do którego odwołuje się kwestionowany zapis § 10 utraciło moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 2012r.

Wskazać należy także, że wyżej opisana wada prawna stanowiła przedmiot rozstrzygnięcia nadzorczego Wojewody Lubelskiego z dnia 24 września 2025 r. PN-II.4131.247.2025 stwierdzającego nieważność uchwały Nr XVII/101/2025 Rady Gminy Rachanie z dnia 28 sierpnia 2025 r. w sprawie: nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rachaniach w części obejmującej jej § 12.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XIX/111/2025 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Rachanie
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Rachanie